

POSTANOWIENIE

Dnia 29 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

w sprawie z wniosku obrońcy sędzi Sądu Rejonowego w K. M.S.
o wyłączenie sędzi Sądu Najwyższego Beaty Janiszewskiej od udziału w sprawie
o sygn. akt I ZB 31/22
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na posiedzeniu w dniu 29 marca 2023 r.
na podstawie art. 41a k.p.k.

postanowił:

wniosek pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Obrońca sędzi Sądu Rejonowego w K. M.S., sędzia Sądu Rejonowego w K. P.S. złożył wniosek w trybie art. 41 § 1 k.k., o wyłączenie sędzi Sądu Najwyższego Beaty Janiszewskiej od rozpoznania wniosku o zbadanie spełniania przez sędziego Sądu Najwyższego Tomasza Demendeckiego wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie o sygn. akt I ZB 31/22 (a nie jak mylnie wskazano we wniosku I ZO 31/22).

Wniosek oparto na tożsamy argumentach, które uprzednio podnoszono we wniosku o poddanie testowi niezawisłości sędziego SN Tomasza Demendeckiego w kontekście spełnienia przez niego wymogów, o jakich mowa w art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym. Jak akcentowano te same powody i wątpliwości dotyczą sędzi Beaty Janiszewskiej, jako że podobnie została ona powołana na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego (nominacje odebrała 10 października 2018 r.), na postawie wniosku organu określonego jako Krajowa

Rada Sądownictwa, w skład której weszło piętnastu sędziów wybranych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 6 marca 2018 r., a zatem zachodzi poważane niebezpieczeństwo, że ocena wpływu sposobu powołania Tomasza Demendeckiego na stanowisko sędziego SN będzie nieobiektywna, a wręcz stronnicza, gdyż nie sposób w takiej sytuacji oczekiwać od sędzi SN Beaty Janiszewskiej, że dokona ona rzetelnej oceny uchybień popełnionych przy procedurze nominacyjnej w odniesieniu do swojego zawodowego kolegi, skoro sama stała się beneficjentką kwestionowanej przez autora wniosku procedury.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o wyłączenie złożony w niniejszej sprawie jest niedopuszczalny, co skutkuje koniecznością pozostawienia go bez rozpoznania.

Za podstawę tego wniosku przyjęto art. 41 § 1 k.p.k., a zgodnie z tym przepisem, sędzia ulega wyłączeniu, jeśli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Celem istnienia art. 41 § 1 k.p.k. jest wyeliminowanie sytuacji, w której w danej sprawie miałyby orzekać sędzia, co do którego zachodzą wątpliwości co do bezstronności. Pojęcie „sprawy”, odnosi się do postępowania zmierzającego do rozstrzygnięcia o jego przedmiocie, a więc rozstrzygnięcia w głównym nurcie procesu, nie zaś kwestii o charakterze ubocznym, jakie w takim postępowaniu występują, podlegających rozpoznaniu w określonych postępowaniach incydentalnych.

W konsekwencji należy przyjąć, że wniosek o wyłączenie sędziego złożony w oparciu o art. 41 § 1 k.p.k., a więc w związku z uzasadnionymi wątpliwościami co do bezstronności, może dotyczyć jedynie sędziego, który został wyznaczony do rozstrzygnięcia o przedmiocie postępowania, a nie sędziego wyznaczonego do rozpoznania kwestii wypadkowych. Pogląd ten jest prezentowany szeroko w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 listopada 2004 r., V KK 195/04; z 1 października 2009 r., II KK 52/09; z 12 czerwca 2012 r., III KO 34/12; z 5 grudnia 2013 r., V KK 156/13), w którym z drugiej strony podkreśla się jednoznacznie, że stronie nie przysługuje wniosek o wyłączenie sędziego wyznaczanego do rozpoznania wniosku o wyłączenie

innego sędziego. „Sprawą” w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k. nie jest bowiem odrębnie uregulowane postępowanie w przedmiocie wyłączenia (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z 23 czerwca 2008 r., WD 1/08).

Powyższe uwagi należy odnieść również do instytucji, o której mowa w art. 29 § 5 ustawy z 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1904), dalej u.SN, z uwagi to, że przewiduje ona postępowanie, które ma charakter wpadkowy względem postępowania głównego, zaś jego skutkiem, tak jak skutkiem zaistnienia okoliczności uzasadniającej wątpliwości co do bezstronności sędziego, o których mowa w art. 41 § 1 k.p.k., jest również wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy.

Skoro zatem w postępowaniu, w którym ma zapaść rozstrzygnięcie co do kwestii, która nie jest głównym przedmiotem procesu, ustawa karnoprocesowa nie przewiduje postępowania w przedmiocie wyłączenia, to złożony w tym postępowaniu wniosek o wyłączenie nie może być przedmiotem rozpoznania – należy go uznać za niedopuszczalny. Taka sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie, gdyż, jak wyżej wskazano, wniosek o wyłączenie sędzi Sądu Najwyższego Beaty Janiszewskiej został złożony w sprawie prowadzonej na podstawie art. 29 § 5 i in. u.SN, a więc w sprawie, w której nie rozstrzyga się o przedmiocie sprawy głównej. Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji.

[SOP]

[ms]